

Nr 22.

Ankom till riksdagens kansli den 8 mars 1928 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om utsträckning av giltighetstiden för viss övergångsbestämmelse i reglementet för statens pensionsanstalt.

I en inom andra kammaren väckt, till bankoutskottets förberedande handläggning hänvisad motion nr 275 har herr *Carlsson-Frosterud* hemställt, »att riksdagen måtte medgiva, att punkt 7 av övergångsbestämmelserna i kap. VI i reglementet för statens pensionsanstalt, sådant detta lyder enligt kungörelsen den 18 juni 1926 (nr 350), måtte få gälla jämväl under åren 1929 och 1930.»

Beträffande motiveringen för yrkandet får utskottet, i den mån redogörelse i det följande ej lämnas, hänvisa till motionen.

Genom beslut vid 1926 års riksdag (Kungl. Maj:ts proposition nr 198, riksdagens skrivelse nr 260) medgavs delaktighet i statens pensionsanstalt enligt de i kap. VI av anstaltens reglemente gällande särskilda grunderna för vissa nya grupper av befattningshavare, nämligen vissa lasarettsläkare, överläkare vid vissa tuberkulossjukvårdsanstalter samt föreståndare och föreståndarinnor, anställda i viss vård av fattiga, sjuka, alkoholister, invalider, barn eller åldringar, ävensom för husmödrar i en del av nyss angivna vårdgrenar.

I samband med detta beslut medgavs för de befattningshavare, vilka enligt beslutet erhöles delaktighet i anstalten, viss lättnad beträffande den engångsavgift, som enligt § 9 mom. 1 av anstaltens reglemente skall erläggas för retroaktiv tillämpning av reglementet. Detta medgivande, som skulle gälla i fråga om befattning, vilken anmäldes till delaktighet före utgången av år 1928, innebar, att staten — i överensstämmelse med vad som tidigare skett i liknande fall — efterskänkte hälften av den engångskostnad, som eljest skulle drabba vederbörande huvudman. Något statsbidrag till befattningshavarnas engångsavgifter skulle däremot ej utgå.

Bestämmelser rörande beräkning av engångsavgifterna i nu avsedda fall äro meddelade i punkten 7 av övergångsstadgandena till kap. VI av pensionsanstaltens reglemente (kungörelse den 18 juni 1926, nr 350, ändrad genom kungörelse den 1 juli 1927, nr 299).

*Frågans
tidigare
behandling.*

Beträffande giltighetstiden för nyss omförmälda medgivande rörande beräkning av engångsavgifterna vid retroaktiv tillämpning av reglementet föreslogs i den utredning, som föregick statsmakternas prövning av förevarande pensionsfrågor, att nämnda tid skulle bestämmas till ett år efter de nya föreskrifternas ikraftträdande eller till den 1 januari 1928. Statens inspektör för fattigvård och barnavård hemställde emellertid i avgivet utlåtande över förslaget, i vad det avsåg pensionsrätt för befattningshavare vid anstalter för fattigvård och barnavård m. m., att tidsfristen måtte utsträckas till åtminstone två år. I anslutning till fattigvårdsinspektörens hemställan bestämdes, att medgivandet i fråga skulle gälla intill utgången av år 1928. Detta blev sålunda fallet icke blott beträffande personal vid fattigvårds- m. fl. anstalter utan jämväl beträffande övriga befattningshavare, vilka genom 1926 års riksdags beslut erhöillo delaktighet enligt grunderna i kap. VI av anstaltens reglemente.

Genom beslut vid 1927 års riksdag (Kungl. Maj:ts proposition nr 124, riksdagens skrivelse nr 113) medgavs delaktighet i pensionsanstalten enligt huvudgrunderna i nyssnämnda kapitel även för överläkare vid vissa statsunderstödda kustsanatorier. Även för sist omförmälda befattningshavare medgavs enahanda lättnad i fråga om retroaktivavgifter under förutsättning att befattningen anmäldes till delaktighet före utgången av år 1928.

Motionen. Den nu föreliggande motionen åsyftar ett medgivande, att de i punkten 7 av övergångsstadgandena till kap. VI av pensionsanstaltens reglemente innefattade bestämmelserna om beräkning av engångsavgift för retroaktiv tillämpning av reglementet måtte få gälla jämväl under åren 1929 och 1930. Till stöd för detta förslag har i motionen särskilt framhållits svårigheten att beträffande de i § 60 mom. 1 d) av reglementet omförmälda befattningarna vid fattigvårds- m. fl. anstalter inom den nu gällande tidsfristen medhinna prövning från vederbörande huvudmäns sida av frågan om delaktighet i anstalten.

Yttranden över motionen. Över ifrågavarande motion har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat utlåtande av statskontoret, som i enlighet med utskottets anhållan hört statens inspektör för fattigvård och barnavård samt styrelsen för statens pensionsanstalt.

Statens inspektör för fattigvård och barnavård har anfört följande:

»Motionens syfte synes vara värt allt beaktande. Föreståndarbefattningar vid fattigvårds- och barnavårdsanstalter ha så vitt jag kunnat finna hittills i mycket ringa omfattning intagits i statens pensionsanstalt. Intresset för saken är dock mycket stort isynnerhet hos befattningshavarna. Det har emellertid visat sig, att det tager avsevärd tid att övervinna huvudmännens ligkiltighet och på somliga platser till och med motstånd till frågan. Saken är av den beskaffenhet, att den ej kan av den närmast intresserade — befattningens innehavare — drivas brådstörtat, utan måste handhavas med försiktighet, ifall framgång skall väntas. Har huvudmannens medgivande till befattningens intagande i pensionsanstalten slutligen erhållits, lärer mycket

små utsikter till retroaktiv tillämpning av anstaltens reglemente föreligga, om de ordinarie engångsavgifterna för huvudmännen då endast gälla. En utsträckning av giltighetstiden för övergångsbestämmelserna är därför av största betydelse såväl för huvudmännen som för de nuvarande innehavarna av befattningarna.»

På grund av det anförda har inspektören tillstyrkt bifall till motionen.

Styrelsen för statens pensionsanstalt har med hänsyn till de skäl, som anförts för motionen, förklarat sig icke hava något att erinra mot den föreslagna ändringen.

Statskontoret har för sin del yttrat, att intet syntes vara att erinra mot bifall till det i motionen framställda förslaget.

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit har utskottet ansett skäl föreligga att beträffande de befattningshavare, vilka närmast torde avses i motionen, tillstyrka en utsträckning av giltighetstiden för de i punkten 7 av övergångsstadgandena till kap. VI av reglementet för statens pensionsanstalt gällande bestämmelserna rörande beräkning av engångsavgift för retroaktiv tillämpning av reglementet.

Utskottet.

Motionens hemställan har så avfattats, att ett bifall till motionen skulle medföra ändring i bestämmelserna beträffande samtliga de befattningshavar-grupper, vilka enligt beslut vid 1926 och 1927 års riksdagar erhållit delaktighet i pensionsanstalten enligt huvudgrunderna i kap. VI av anstaltens reglemente. Av motionens motivering framgår emellertid, att motionären närmast åsyftat de i fattigvård och barnavård m. m. anställda befattningshavare, vilka omförmälas i § 60 mom. 1 d) av reglementet. Med hänsyn härtill och då enligt utskottets mening tillräcklig anledning saknas att för övriga befattningshavare medgiva motsvarande utsträckning av giltighetstiden för övergångsstadgandena, har utskottet funnit sig böra förordna, att det begärda medgivandet begränsas att gälla de i nyssnämnda författningsrum upptagna befattningshavarna.

Mot vad i motionen föreslagits beträffande den tidrymd, under vilken övergångsbestämmelserna ytterligare skulle gälla, finner utskottet icke skäl till erinran.

De föreskrifter, som kunna erfordras vid bifall till vad utskottet sålunda förordnat, torde böra utfärdas av Kungl. Maj:t.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 275, må medgiva, att de i punkten 7 av övergångsstadgandena till kap. VI av reglementet för statens pensionsanstalt innefattade föreskrifterna rörande beräkning av engångsavgift enligt § 9 mom. 1 av reglementet må beträffande befattning, som avses i § 60 mom. 1 d) av reglementet och som icke kunnat för-

enas med pensionsrätt i anstalten enligt före den 1 juli 1926 gällande bestämmelser, utsträckas att gälla intill utgången av år 1930.

Stockholm den 8 mars 1928.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Närvarande: se anteckning å utlåtandet nr 21.
